

УДК: 321.02:316.774

Сіленко А. О., Крук Н. В., ОНАЗ ім. О. С. Попова

ІНФОРМАЦІЙНА ВІДКРИТІСТЬ ВЛАДИ: ЕВОЛЮЦІЯ ПОНЯТТЯ

У статті зроблено спробу проаналізувати поняття «інформаційна відкритість влади» через розкриття сутності понять «інформація», «доступ до інформації», «політична інформація». Зроблено висновок про те, що інформаційна відкритість підвищує соціальну відповідальність, ефективність, якість управління та підзвітність органів державної влади, покращує умови для реалізації особистих, соціальних і громадянських прав людей на доступ до інформації про суспільство і державу; сприяє поліпшенню можливостей громадян для участі в суспільно-політичному житті, підвищенню їхньої політичної та правової культури.

Розвиток технологій, прискорена конвергенція технічних пристроїв, нові можливості для комунікації та інтеракцій, характерні для ХХІ ст., вносять серйозні зміни у всі сфери життя українського суспільства. Одна з таких сфер, що демонструє стрімкий розвиток і появу численних соціокультурних і технологічних викликів, – діяльність органів державної влади в умовах інформаційного суспільства. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) значно поліпшили якість їх взаємодії з громадянським суспільством. Зокрема, процес прийняття політичних рішень стає все більш відкритим, що змушує суб'єктів прийняття таких рішень бути більш відповідальними та далекоглядними. Адже інформаційна відкритість як атрибут демократичної влади є основою здійснення громадянського контролю над діяльністю державних органів.

Незважаючи на наявну значну кількість публікацій, поки ще відчувається дефіцит дефініцій інформаційної відкритості влади, визнаних науковим співтовариством. З метою визначення аналітичного інструментарію дослідження інформаційної відкритості влади, наведемо своє бачення необхідних нам понять. Завдання статті – визначити зміст поняття «інформаційна відкритість влади».

Вирішити це завдання, на наш погляд, не можна без попереднього виявлення природи інформації, природи і змісту інформаційних процесів, що відбуваються в біосистемах суспільства, людини, техніки та навколишнього середовища.

Протягом більше ніж двох тисячоліть і аж до середини ХХ ст. зберігалось розуміння інформації як сукупності деяких відомостей. У зв'язку з появою телеграфу, телефону, радіо, телебачення та зростанням обсягу відомостей, що передаються, з'явилася необхідність їх вимірювань. Ще у 20-х роках минулого століття робилися спроби вимірювання інформації та висловлювалися ідеї, що потім були використані у ймовірно-статистичній теорії інформації (Фішер (1921 р.), Найквіст (1924 р.), Харлі (1928 р.), Сциллард (1929 р.)). Однак справжня історія вимірювання кількості інформації починається з 1948 року, коли була опублікована стаття К.Е. Шеннона «Математична теорія зв'язку». Це перша ймовірно-статистична теорія вимірювання кількості інформації, яка є найбільш розвинутою серед інших теорій.

«Потреба в інформації, – пише С. Андреев, – також життєво необхідна, як потреба їсти, пити, спілкуватися з собі подібними. Прагнення забезпечити себе інформацією виникло у зв'язку з тим, що соціальна активність в будь-якій її формі завжди опосередковується потребами людини» [1, с. 69].

У міру зростання обсягу інформації з'являється потреба в її правдивості, яка уберігала особистість від розпаду і суспільство від остаточного розкладання в найважчі і найнебезпечніші періоди людської історії [2, с. 155].

Практика показала, що питання про вільний доступ до інформації стає найбільш гострим у сучасному світі, про що свідчать справа Дж. Ассанджа, суд над Б. Меннінгом, арешти активістів інтернет-співтовариства Anonymous, боротьба громадськості зі спробами «монополізувати» інформацію і перетворити її в джерело надприбутків для великих компаній; виникнення Піратських партій, що виступають за свободу обігу інформації в Інтернеті тощо. Очевидне протиріччя інтересів, з одного боку, всього адміністративного ресурсу – уряду, танків і бізнесу, репресивного апарату: судів, законів і тюрем, з іншого боку світового співтовариства користувачів.

Згідно з М. Кастельсом, «генерування, обробка та передача інформації стали фундаментальними джерелами продуктивності і влади» [3, с. 42-43].

Як і багато інших, поняття «інформація» не має загально визначеного наукового визначення. Як зазначав основоположник кібернетики Н. Вінер, інформація – така ж невід'ємна властивість усього суцього, як речовина й енергія [4, с. 234].

Згідно з відомим Словником С. Ожегова, інформація – це відомість про навколишній світ і процеси, що протікають у ньому та сприймаються людиною [5, с. 224].

Як можна дізнатися з соціологічної енциклопедії, інформація – це одне з найбільш загальних понять науки, що означає певні відомості, сукупність якихось даних, знань. Однак є законодавчо закріплене визначення інформації. Відповідно до Закону України «Про інформацію», інформація – це документовані або публічно озвучені відомості про події або явища, що відбуваються у суспільстві, державі або навколишньому природному середовищі» [6].

У даний час обговорення проблеми поняття «інформація» в сучасній науці ведеться в різних аспектах. З єдиного об'єкта пізнання «інформація» фахівці в різних галузях знань обирають «свій» аспект, який і виявляється для них предметом пізнання.

Так, теоретики інформаційного суспільства основну увагу приділяють тому, що в інформаційному суспільстві інформація стає масовим продуктом. В отриманні інформації зацікавлені не тільки керівники, але й мільйони громадян.

Соціологи звертають увагу на те, що в соціальній сфері розширення доступу до інформації стає найважливішим стимулятором зміни «якості життя», формування та затвердження «інформаційної свідомості». Відомий фахівець у галузі інформаційного менеджменту У. Мартін, який очолював у другій половині 1980-х років кафедру інформаційних досліджень Королівського університету в Белфасті, стверджував, що «якість життя, так само як перспективи соціальних змін і економічного розвитку, в зростаючій мірі залежать від інформації та її використання. У такому суспільстві стандарти життя, форми праці та відпочинку, система освіти і ринок знаходяться під значним впливом досягнень у сфері інформації і знання» [7, с. 42].

Економістів цікавить те, що в економіці інформація набуває значення базового чинника подальшого розвитку, виступаючи в якості ресурсу, послуги, товару, джерела доданої вартості і зайнятості. П. Друкер, засновник сучасного менеджменту, який назвав нинішній етап розвитку суспільства четвертою інформаційною революцією, вважає, що її особливістю стало те, що в сучасних умовах основного значення набуває не технологічне забезпечення інформаційно-комунікаційного простору, а нова якість інформації для виробництва нового знання. Інформація перетворюється в різновид товару й інтегрується в систему капіталістичного виробництва. Вона стає

ключовим ресурсом усього суспільства, і вміння правильно використовувати її є центральним завданням сучасного інформаційно-комунікаційного простору [8, с. 168].

Культурологи займаються ціннісним характером інформації, виходячи з її ролі в розвитку як окремих індивідів, так і суспільства в цілому [9, с. 9].

Психологи досліджують новий психотип, що проявляється у вчинках і рисах особистості людей, які користуються авторитетом у мережевому суспільстві. Особлива риса цих людей – потреба у правді, або «інстинкт істини». Це пояснюється тим, що для тих, хто живуть, працюють, роблять висновки, приймають рішення і розуміють світ завдяки самостійному використанню інформації, доступ до правди – найважливіший життєвий ресурс. Замах на цей ресурс – тобто навмисне спотворення, фальсифікація і підміна реальності – злочин, подібний до отруєння колодязів. Сьогодні, в інформаційному суспільстві, коли інформація стала джерелом життя, це вже не перебільшення [10, с. 155].

Політологи з'ясовують питання про те, як у галузі політики свобода поширення й отримання інформації сприяє значному зростанню участі громадян у політичному процесі та досягненню консенсусу між різними соціальними групами та верствами населення. Провідні теоретики інформаційного суспільства, серед яких П. Дракер, Дж. Гелбрейт, Е. Тоффлер, пишуть про те, що інформація та знання перетворюються в джерело влади і засіб її здійснення, приходячи на зміну влади власності, починають чинити значний вплив на обґрунтування управлінських рішень.

З точки зору політологів, інформація – це відомості, що передаються в різних формах, різними способами та в різних цілях, «є для політичних явищ такою ж базисною властивістю, як речовина й енергія» і виступає як «складова частина, ядро комунікації» [11, с. 393].

Основним призначенням інформації є задоволення інформаційних потреб окремої людини, суспільства та держави. Саме людина, пише Б. Кормич, є кінцевим споживачем будь-яких даних і відомостей і завдяки своєму мисленню здатна перетворити сукупність даних в те, що вважається інформацією [12, с. 8].

Інформація в принципі є надбанням суспільства, всіх організацій і людей. Без неї в суспільстві нічого не відбувається, це невід'ємний компонент будь-якого людського колективного або індивідуального вчинку, доцільної матеріальної чи духовної діяльності. Спроби через

ті або інші причини її сховати, приховати, затамувати, засекретити призводять до протилежних дій, тобто стеження, виявлення, розкриття [13, с. 63].

У буденному розумінні споживача вільне отримання інформації передбачає можливість мати відкритий доступ до даних і відомостей, здатних вплинути на реалізацію прав та свобод людини і громадянина. Потреби у людей різні в залежності від їхнього статусу й інтересів. Звичайна людина цікавиться інформацією про вакансії на ринку праці, про прогноз погоди на найближчі дні, про ціни на товари і продукти, необхідні для життєдіяльності. Бізнесмен цікавиться інформацією про курси валют, світові економічні показники, дані про діяльність контрагентів. Політик стежить за міжнародною і внутрішньодержавною політичною обстановкою, збирає відомості про політичних союзників і супротивників. Таким чином, у залежності від соціального статусу, кожна людина має власне коло інтересів, отримує необхідну конкретно їй інформацію [14, с. 15].

Що стосується політичної інформації, то вона являє собою сукупність знань, повідомлень про явища, факти та події політичної сфери суспільства. З її допомогою передається політичний досвід, координуються зусилля людей, відбувається їх політична соціалізація й адаптація, структурується політичне життя [15, с. 111].

Інформація – це потужний політичний ресурс. І в інформаційному суспільстві умови диктує той, у чийх руках знаходяться інформаційні мережі, ресурси, технології, і, звичайно ж, інформація. Завдяки інформації можна отримати та зберегти владу, домогтися впливу і реалізувати свій інтерес у політичній сфері. «Таким чином, отримання потрібної інформації стає специфічною метою будь-яких акторів, які діють в політиці і зацікавлені у впливові на владу. В силу цього процес здобуття інформації виступає як механізм, що забезпечує цілеспрямовані дії політичних акторів і дозволяє корегувати їхню поведінку» [16, с. 8].

Інформація сьогодні володіє величезними можливостями, вона рухає армії, змінює карту світу – «світ сьогодні такий, яка інформація про нього». Це думка Г. Юшкявічуса, радника генерального директора ЮНЕСКО [17, с. 167]. Г.В. Атаманчук вважає, що інформація як сукупність будь-яких відомостей, даних, фактів, характеристик про відповідні предмети, явища, процеси, відносини, події, зібрані та систематизовані у придатну для використання форму, становить основу публічного управління [18, с. 240-241].

Що ж таке інформаційна відкритість влади в сучасному суспільстві?

У науковій літературі використовується категорія «доступ до офіційної інформації», який, наприклад, О. Афанасьєва пропонує розглядати «як публічно-правовий державний інститут, до того ж один із найважливіших конституційних інститутів сучасної держави...» [19, с. 147].

Д. Котиков вважає, що спосіб комунікації «доступ до інформації» реалізує права користувачів на одержання та використання інформації й обов'язки органів власника інформації щодо забезпечення доступності такої інформації. Спосіб комунікації «доведення інформації» реалізує права органів власника інформації та обов'язки користувачів інформації при поширенні та наданні інформації [20, с. 10].

Як зазначає М. Афанасьєв, право на доступ до офіційних документів пов'язане зі свободою слова і друку, але воно багато в чому відрізняється від неї – як за правовими положеннями, так і за теоретичною підставою. Якщо свобода друку традиційно визначається як відсутність законодавчих обмежень на право отримувати та повідомляти інформацію, то право на доступ до офіційних документів закріплене законом і підлягає виконанню органами державної влади» [21, с. 112].

Для позначення сукупності правових відносин у сфері забезпечення використання інформації держави в громадянському суспільстві юристи запропонували поняття «публічне інформування». «Публічне інформування – це цілеспрямоване забезпечення використання інформації держави у громадянському суспільстві, що здійснюється органами державної влади, переважно – центральними органами виконавчої влади. Зміна соціальної інформації, яка використовується суб'єктами соціального управління, відбувається на основі конституційно-правових, адміністративно-правових та інформаційно-правових норм» [19, с. 7-8].

У зарубіжній літературі доступ до офіційної інформації обговорюється у зв'язку з такими поняттями як свобода інформації та транспарентність (прозорість) уряду. Зокрема, ці питання розкриваються в роботах Д. Банісара, Д. Майкла, Т. Мендела, Дж. Стігліца й ін.

Доступ до інформації в сучасному світі як чинник цивілізаційного розвитку сприяє досягненню наступних основних макросоціальних цілей:

- підвищенню соціальної відповідальності та підзвітності влади;

- підвищенню ефективності і якості публічного управління;
- забезпеченню особистих, соціальних і громадянських прав людей у сфері доступу до інформації;
- підвищенню інформованості населення про стан суспільства й органи держави;
- формуванню політичної та правової культури, а також соціальної активності громадян як основних передумов демократичної участі тощо [22].

М. Афанасьєв зазначає, що доступ до інформації про діяльність органів державної влади дозволяє вирішити наступні завдання: забезпечення особистої свободи, соціальних і громадянських прав людей в умовах колосальної концентрації влади і можливостей маніпулювати громадською думкою у державних структур і олігополії; підвищення соціальної ефективності органів публічної влади й управління, боротьба з корупцією; екологічна відповідальність держав і бізнесу [21, с. 117].

Те, що ми називаємо інформаційною відкритістю влади, американський професор Лючіо Піччі називає «читабельністю» держави. Цей термін ввів у науковий обіг Джеймс Скотт, який застосовував його для позначення здатності держави «читати» суспільство, розуміти колективні можливості населення, його заботи, обмеження та бажання, щоб удосконалити процес управління. Л. Піччі використовує цей термін для позначення «читабельності» держави суспільством. Як пише Л. Піччі, держава повинна бути «читабельною», щоб люди могли отримати доступ до неї; брати участь у справах держави й у демократичному процесі набагато легше, якщо діяльність держави є зрозумілою та доступною. «Читабельність» держави нерозривно пов'язана з можливістю зробити її підзвітною громадянам [23, с.117].

Як пише дослідник інформаційної відкритості політичної системи В. Смагін, «Якщо в попередню епоху відкритість влади для населення виражалася лише відображенням діяльності міністерств, відомств, державних високопосадовців у засобах масової інформації, то в інформаційну постіндустріальну епоху відкритість політичної системи означає, крім посередницької ролі ЗМІ між владою і суспільством, встановлення прямого та зворотного (двостороннього) зв'язку органів влади та населення. Ключову роль у цій ланці відіграє організація доступу громадян до суспільно-важливої політичної, правової та економічної інформації, налагоджений зворотний зв'язок» [24, с. 3].

Реалізація принципу прозорості в діяльності законодавчих органів полягає в тому, що інформація не може бути закрита, повинен бути налагоджений процес обміну інформацією між законодавчим органом і населенням країни. Транспарентність – це не просто доступ громадян до всіх рішень і дискусій у парламенті. Це середовище, в якому процес прийняття рішень відбувається в умовах повної відкритості, наприклад, шляхом прямого ефіру телебачення або Інтернету. Депутати повинні мати можливість зв'язку з громадянами. Тому необхідно модернізувати роботу парламентів зі зв'язків з громадськістю, розвивати інформаційні технології для отримання інформації з використанням досвіду зарубіжних країн [25, с. 275].

Л. Лепіхова запропонувала визначення відкритості політичної влади. На її думку, «Відкритість – це властивість політичної влади, що забезпечує наявність у системі політичних відносин широких каналів взаємопроникнення для всього спектру соціальних, економічних і політичних сил». Л. Лепіхова вважає, що «Відкритість політичної влади передбачає вільний доступ комунікації як з боку інститутів громадянського суспільства, пересічних громадян, так і з боку політичної влади (відкрита влада стає підзвітною суспільству та прозораю в організації і діяльності свого бюрократичного апарату). Тому категорія «відкритість політичної влади», з одного боку, носить соціально-комунікативний характер, оскільки прискорює й удосконалює процес комунікації між політичною владою та інститутами громадянського суспільства, а з іншого боку – функціональний, бо сприяє оптимізації регулятивних політичних процесів [26].

О. Олександрова вважає, що інформаційна відкритість – це правовий режим інформації, що міститься в інформаційних системах, який передбачає обов'язок державних органів та органів місцевого самоврядування забезпечувати реалізацію конституційного права кожного на інформацію [27, с. 9].

Останнім часом у науковій літературі використовується спеціальний термін е-прозорість. Під прозорістю розуміється максимально можливу доступність інформації та діяльності державного апарату і формування механізму громадського впливу на сферу приватного й державного адміністрування за допомогою представницьких інститутів [28, с. 58].

Н. Гудима пропонує під принципом прозорості розуміти обов'язок системи державної влади гарантувати громадянам можливість одержувати реальну інформацію про змістове навантаження державного

управління та вплив управлінської діяльності на суспільство, а під принципом відкритості – здійснення громадянами управління державними справами шляхом прийняття або впливу на прийняття управлінських рішень [29, с. 79-80].

Деякі дослідники вважають, що поняття «прозорість» і «відкритість» є синонімами. Так, наприклад, Є. Тихомирова, хоча і визнає наявність специфіки в даних поняттях, однак, вважає, що вони синонімічні [30, с. 38].

Перше десятиліття XXI століття стало свідком стрімкого розвитку наукових досліджень, розробки програмного забезпечення та повсякденної практичної діяльності у галузі, яку фахівці визначили широким поняттям «онлайн-деліберация». Це означає, що в умовах становлення інформаційного суспільства в якості основного інструменту функціонування деліберативної демократії бачиться Інтернет-форум, учасники якого детально обговорюють наявні підходи до вирішення проблеми та досягають згоди щодо найбільш прийняттого з них. Принципово важливо, що деліберация передбачає збагачення думки індивіда і навіть її можливий перегляд після знайомства з позиціями інших учасників дискусії, й у цьому плані вона істотно відрізняється від дебатів, головне завдання яких полягає в тому, щоб відстояти свою точку зору через доказ неспроможності аргументів опонента. Прихильники онлайн-деліберации зазвичай бачать Інтернет як мережу комунікації відносно вільну для деліберативної діяльності.

Дослідження джерелознавчої бази та ступеня розробленості поняття дозволили зробити висновок про те, що інформаційна відкритість політичних і державних інститутів не була предметом спеціального дослідження у вітчизняній політичній науці. В українській науковій літературі це питання розглядається в основному вченими-правознавцями, фахівцями з різних галузей права, насамперед, з конституційного й інформаційного права.

У статті зроблено спробу проаналізувати поняття «інформаційна відкритість влади» через розкриття сутності понять «інформація», «доступ до інформації», «політична інформація». Зроблено висновок про те, що інформаційна відкритість підвищує соціальну відповідальність, ефективність, якість управління та підзвітність органів державної влади, покращує умови для реалізації особистих, соціальних і громадянських прав людей на доступ до інформації про суспільство і державу; сприяє поліпшенню можливостей громадян для

участі в суспільно-політичному житті, підвищенню їхньої політичної та правової культури.

У нормативно-правовій базі закладені основи інформаційної відкритості політичних і державних інститутів України, що забезпечують реальний доступ громадян і організацій до інформації. Однак дана сфера потребує подальшого розвитку понятійного апарату, який повинні забезпечити відповідні нормативні правові акти конкретних державних органів.

Бібліографічний список:

1. Андреев С. С. Информационность – критерий содержательности духовных ценностей / С. С. Андреев // Социально-политический журнал. – 1998. – № 2. – С. 69–93.
2. Пронин Е. И. Сны раз ума, или P.S. великой литературы / Е. И. Пронин, Е. Е. Пронина // Общественные науки и современность. – 2011. – № 3. – С. 162–176.
3. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс. – М. : ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
4. Винер Н. Кибернетика, или Управление и связь в животном и машине / В. Винер [пер. с англ. И.В. Соловьева и Г.Н. Поварова] ; под ред. Г. Н. Поварова. – 2-е издание. – М. : Наука, 1983. – 344 с.
5. Ожегов С. И. Словарь русского языка / С. И. Ожегов // Рос. АН, Ин-т рус. яз., Рос. фонд культуры. – М. : Азъ, 1992. – 955 с.
6. Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.
7. Martin W. J. The Information Society / W. J. Martin. – London : Asib-Association for Information Management, 1988. – 436 p.
8. Друкер П. Задачи менеджмента в XXI веке / П. Друкер. – М. : ИД: «Вильямс», 2007. – С. 168.
9. Кочетков А. П. Власть и элиты в глобальном информационном обществе / А. П. Кочетков // Полис. – 2011. – № 5. – С. 8–20.
10. Пронин Е. И. Медиапсихология: новейшие информационные технологии и феномен человека / Е. И. Пронин, Е. Е. Пронина // Общественные науки и современность. – 2013. – № 2. – С. 151–161.
11. Соловьев А. И. Политология: политическая теория, политические технологии : учебник для студентов вузов / А. И. Соловьев. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 559 с.
12. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник / Б. А. Кормич. – Харків : БУРУН і К, 2011. – 334 с.
13. Еляков А. Электронный шпионаж / А. Еляков // Международная экономика и международные отношения. – 2009. – № 8. – С. 62–68.
14. Лапо Л. Г. Конституционно-правовое регулирование ограничения права на информацию в Российской Федерации : автореф. дис... канд.

- юрид. наук : 12.00.02 – конституционное право; конституционный судебный процесс; муниципальное право / Лариса Геннадьевна Лаппо. – М., 2013. – 24 с.
15. Грачев М. Н. Актуальные проблемы политической науки / М. Н. Грачев, Ю. В. Ирхин. – М. : Экономическая демократия, 1996. – 188 с.
16. Политические коммуникации : учеб. пособие для студентов вузов / [Петрунин Ю.Ю. и др.]; под ред. А.И. Соловьева. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 332 с.
17. Запесоцкий Ю. А. Современное медиапространство как фактор культурной аномии / Ю. А. Запесоцкий // *Общественные науки и современность*. – 2013. – № 2. – С. 162-168.
18. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления / Г. В. Атаманчук. – М., 1997. – С. 240-241.
19. Афанасьева О. В. Доступ к информации как институт национального государства / О. В. Афанасьева // *Полис*. – 2010. – № 5. – С. 146-154.
20. Котиков Д. А. Распространение информации федеральным органом исполнительной власти в гражданском обществе: теоретические аспекты правового регулирования : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.14 – Административное право, финансовое право, информационное право / Дмитрий Алексеевич Котиков. – Люберцы, 2012. – 26 с.
21. Афанасьев М. Н. Императив постиндустриальной демократии – информационная открытость власти / М. Н. Афанасьев // *Общественные науки и современность*. – 2010. – № 3. – С. 111-118.
22. Ботанова Д. Информационная открытость власти: новый вызов коррупции в России? [Электронный ресурс] / Д. Ботанова. – Режим доступа: <http://www.svobodainfo.org/ru/node/716>
23. Пиччи Л. Система управления, основанная на репутации, и «читаемость» государства для граждан / Лючио Пиччи // *Полис*. – 2011. – № 3. – С. 115-121.
24. Смагин В. А. Обеспечение информационной открытости политической системы России : автореф. дис. ... канд. полит. наук : 23.00.02 «Политические институты, этнополитическая конфликтология, национальные и политические процессы и технологии» / В. А. Смагин. – Саратов, 2007. – 28 с.
25. Стребкова Е. Г. Проблемы реализации транспарентности органами законодательной власти России и зарубежных государств / Е. Г. Стребкова // *Конституционные основы информационной политики в России и за рубежом : матер. IV Междунар. Конституционного Форума, посвященного 95-летию юридического факультета СГУ имени Н.Г. Чернышевского (Саратов 12-15 декабря)*. – Вып. 4. Ч. 1 : Сборник научных статей. – Саратов : Издательство «Саратовский источник», 2013. – С. 275.
26. Лепихова Л. А. Открытость политической власти: технологический анализ : автореф. дис... канд. полит. наук : 23.00.02 – Политические

- институты, этнополитическая конфликтология, национальные и политические процессы и технологии / Лидия Алексеевна Лепихова. – Ростов-на-Дону, 2007. – 29 с.
27. Александрова О. А. Информационная открытость как составляющая противодействия коррупции : автореф. дис. ... канд.юрид. наук : спец. 12.00.14 – Административное право, финансовое право, информационное право / Оксана Анатольевна Александрова. – М., 2012. – 29 с.
28. Емельяненко Е. М. Электронное правительство: инновационные подходы к политике и управлению в информационном обществе : дис. ... канд. полит. наук : 23.00.02. – политические институты и процессы / Е. М. Емельяненко. – О., 2008. – 194 с.
29. Гудима Н. Принципи відкритості і прозорості та їх реалізація в державному управлінні України / Н. Гудима // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. – 2005. – № 3. – С. 77–83.
30. Тихомирова Є. Б. PR-формування відкритого суспільства : моногр. / Є. Б. Тихомирова. – К. : Наша культура і наука, 2003. – 197 с.

В статтє зробана попытка проаналізувати поняття «інформаційна відкритість влади» через розкриття сутності понять «інформація», «доступ к інформації», «політична інформація». Зробано висновок про те, що інформаційна відкритість підвищує соціальну відповідальність, ефективність, якість управління і підвітність органів державної влади, покращує умови для реалізації особистих, соціальних і громадянських прав людей на доступ к інформації про суспільство і державу; сприяє покращенню можливостей громадян для участі в суспільно-політичній житті, підвищенню їх політичної і правової культури.

The article attempts to analyze the concept of «informational openness of power» through the disclosure of the essence of the concepts of «information», «access to information», «political information». The conclusion is made that information openness increases social responsibility, efficiency, quality of management and accountability of state authorities, improves the conditions for realization of personal, social and civil rights of people to access information about society and the state; promotes better opportunities for citizens to participate in socio-political life, and to increase their political and legal culture.

Стаття надійшла до редколегії 11.09.2017